

Samarbetsministrarnas redogörelse om mobilitet och gränshinder till Nordiska rådets session 2018

Innehåll

1. Inledning	2
2. Handlingsplan för mobilitet i Norden	2
3. Arbetet med att eliminera gränshinder i Norden	4
4. Det nya mandatet.....	4
5. Att eliminera eller avklara existerande gränshinder	5
6. Att förebygga nya gränshinder.....	6
7. Att öka och effektivisera informationstjänsterna	7
8. Övriga insatser under 2017-2018	8
Appendix 1 – Status Gränshinderrådets prioriterade hinder	11
Appendix 2 – Sektorernas redogörelse	20

1. Inledning

Integration och mobilitet har varit centrala målsättningar i det nordiska samarbetet genom många år – även före etableringen av Nordiska ministerrådet. Exempelvis villar det nordiska lagstiftningsarbetet på en stolt tradition som sträcker sig så långt tillbaka som före 1900-talet. Grundläggande avtal om mobilitet i form av passunionen, den gemensamma arbetsmarknaden, socialkonventionen och den gemensamma utbildningsmarknaden är väsentliga resultat för det formella nordiska samarbetets första tid efter andra världskriget.

Nedbrytandet av gränshinder har, särskilt sedan 2000-talet, varit en central del av det nordiska samarbetet. "Ett gränslöst Norden" har varit måltavlan för samarbetet i många år.

Statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest integrerade region – som de uttalade i samband med deras möte på Åland i september 2016 – stämmer väl överens med det nordiska samarbetets utveckling hittills. Mobilitet och integration i Norden är bärande element i det nordiska samarbetet. Utan en hög grad av mobilitet mellan de nordiska länderna skulle grundlaget för ett nära samarbete mellan de nordiska länderna försvagas. Också därför måste regeringssamarbetet medverka till att skapa goda förutsättningar för mobilitet i Norden.

2. Handlingsplan för mobilitet i Norden

Detta är bakgrunden till att MR-SAM i förbindelse med förnyelsen av Gränshinderrådets mandat hösten 2017 gav generalsekreteraren i uppdrag att presentera ett förslag till en överordnad handlingsplan och rapportering av Nordiska ministerrådets arbete med att öka mobiliteten i Norden, se statministrarnas vision om Norden som världens mest integrerade region.

På grundval av MR-SAMs beslut inledde generalsekreteraren en kartläggning av det Nordiska ministerrådets existerande insatser som bidrar till en ökad mobilitet i Norden. Kartläggningen visar att mobiliteten i Norden redan idag är hög och att länderna upplever en hög grad av integration.

Kartläggningen kan läsas här:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden.org:diva-5269>

För att lägga grunden för ett förslag till en framåtblickande handlingsplan bad generalsekreteraren Norges tidigare ambassadör i Köpenhamn, numera pensionär, Ingvard Havnen, om att utarbeta en perspektiverande rapport med fokus på outnyttjad potential i ljuset av resultatet av kartläggningen av de existerande insatserna tillsammans med statministrarnas vision. Havnen har under genomförandet av sitt uppdrag under perioden januari-april 2018 varit i dialog med relevanta aktörer i samtliga nordiska länder samt Grönland, Färöarna och Åland.

Havnens rapport kan läsas här:

<https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1209995/FULLTEXT01.pdf>

Havnen har utifrån sina många samtal med representanter för olika samhällsområden i hela Norden valt att främja 16 förslag för ökad mobilitet och integration mellan de nordiska länderna som berör nordisk identitet och språk, digitalisering, näringsliv, arbete och utbildning, lagstiftning, transport, hälsa samt strukturen för arbetet med mobilitet i Nordiska ministerrådet. Se nedstående box.

1. Kraftig ökning av Nordplus budget med särskilt fokus på barn och unga
2. Säkra att program från nordiska public service leverantörer blir tillgängliga på digitala plattformar över hela Norden så långt det är möjligt.
3. De finska, norska och svenska public service leverantörerna ombeds att utreda frågan om en gemensam nordisk samisk public service tjänst
4. En gemensam ansökan till vinter OS 2030
5. Nationella elektroniska ID kan användas i hela Norden före utgången av 2020
6. Förbättrat samarbete om harmonisering av byggregler och – standarder
7. Ömsesidigt erkännande av utbildning, yrkeskvalifikationer och auktorisationer
8. Vid beredningen av ny lagstiftning måste hänsyn tas till de övriga nordiska ländernas lagstiftning för att undvika att nya gränshinder uppstår
9. Likartad implementering av EU/EES-regler i de nordiska länderna
10. Nordisk koordinering vid utarbetandet av nationella transportplaner
11. Återupprättande av ett nordiskt ministerråd för transport
12. Tillsättande av en expertgrupp i syfte att utreda en framtida transportinfrastruktur i Norden
13. Gemensamt godkännande av och förhandling vid inköp av dyra läkemedel
14. Stärkt nordiskt samarbete gällande kliniska studier
15. Stärkt samarbete vid specialiserad behandling
16. Årlig rapportering till de nordiska statsministrarna om arbetet med mobilitet samt särskilda prioriterade ämnen

Generalsekreteraren presenterade för MR-SAM i juni 2018 ett första utkast till handlingsplan för Nordiska ministerrådets arbete för främja mobiliteten i Norden 2018-21. Handlingsplanen utgår från kartläggningen av existerande nordiska mobilitets insatser och Ingvard Havnens förslag.

MR-SAMs diskussioner i anslutning till presentationen visade att MR-SAM lade stor vikt på Nordiska ministerrådets arbete med mobilitet i Norden och för att understödja det önskade man en politisk och ambitiös handlingsplan. MR-SAM bad därför generalsekreteraren att lägga fram ett förslag till en slutgiltig handlingsplan för MR-SAM i februari 2019 med inspel från sektorerna.

Under hösten 2018 kommer samtliga ministerråd i Nordiska ministerrådet att uppmanas att formulera mål för sitt mobilitetsarbete samt identifiera de strategiska aktiviteter som ska bidra till att målen uppfylls. Därmed kommer samtliga ministerråd

att vara en del av Nordiska ministerrådets övergripande handlingsplan som kommer att diskuteras vid MR-SAMs möte i februari 2019.

3. Arbetet med att eliminera gränshinder i Norden

Arbetet med att eliminera gränshinder är en fristående del av Nordiska ministerrådets arbete för att främja mobilitet i Norden.

Gränshinderrådet, som upprättades i 2014 är en central aktör i det arbetet. Genom sitt arbete synliggör rådet problem med mobilitet och tillväxt för medborgare och företag i Norden och bidrar på ett effektivt sätt till att lösa gränshinder i Norden. Gränshinderrådets arbete är nära kopplat till aktörer och organisationer som identifierar och löser gränshinder vilket både bidrar till transparens och en bred delaktighet i Gränshinderrådets arbete.

Gränshinderrådet arbetar efter tre prioriterade insatsområden:

1. Att eliminera eller avklara existerande gränshinder mellan de nordiska länderna
2. Att förebygga uppkomst av nya gränshinder
3. Att öka och effektivisera informationstjänsterna

Gränshinderrådet har en ambition om att avklara så många prioriterade gränshinder som möjligt under 2018. Redogörelsen avser perioden 1 september 2017 - 30 juni 2018. Under denna period har 10 gränshinder avklarats, varav 9 har lösts, och 1 har avskrivits som inte lösbart.

4. Det nya mandatet

En av de mest grundläggande uppgifterna för det nordiska samarbetet är att arbeta för fri rörlighet i Norden. Det ska vara enkelt att flytta till ett annat nordiskt land samt att studera, arbeta, pendla och starta företag.

I ett led att ytterligare sätta fokus på den fria rörligheten fick Gränshinderrådet ett nytt och förstärkt mandat som kommer att gälla från den 1 januari 2018 till den 31 december 2021. Avsikten är att rådet ska ha större politisk kraft att kunna driva på de nordiska regeringarna i fråga om fri rörlighet. Statsministrarna har uttryckt en vision om att Norden ska vara världens mest integrerade region och det är Gränshinderrådets uppgift att bidra till att förverkliga den visionen.

Bland annat får de nationella representanterna nu större frihet att agera, genom att exempelvis kalla till möte med berörda ministrar, med arbetsmarknadens parter och andra aktörer som kan bidra till att lösa gränshindren. Det sätts även fokus på ett styrkt nationellt samarbete, bland annat genom att Gränshinderrådets medlemmar uppbygger ett nationellt nätverk.

Också ambitionen skruvas upp så att Gränshinderrådet nu ska sikta på att få regeringarna i Norden att undanröja mellan 8 och 12 gränshinder per år. (tidigare år mellan 5 och 10).

Det nya mandatet finns att läsa här:

<http://www.norden.org/sv/hallaa-norden/resurser-1/hallaa-nordens-och-de-graensregionala-informationstjansternas-redogoerelse-1-september-2017-30-juni-2018/>

5. Att eliminera eller avklara existerande gränshinder

Arbetet med att eliminera/avklara gränshinder börjar med att gränshinder identifieras där medborgare och företag söker information om att förflytta sig över gränserna. Det vill säga hos informationstjänsterna. Gränshinderrådet dokumenterar gränshindren i sin databas. Baserat på databasens innehåll prioriterar medlemmarna i Gränshinderrådet varje år ett antal gränshinder som de väljer att arbeta med. Arbetet bedrivs tills gränshindet är löst eller till dess att berörda departement eller myndigheter meddelat att gränshindet inte kan lösas. Det är bara beslutsfattare och de nationella myndigheterna i de nordiska länderna, Färöarna, Grönland och Åland som kan finna en lösning på gränshinder, och Gränshinderrådet har därför endast en pådrivande roll. På grund av detta är ett gott samarbete med de nationella departementen viktigt, vilket det nya mandatet skapar goda förutsättningar för.

Gränshinderrådet ska prioritera gränshinder som uppstår inom arbetsmarknads-, socialförsäkrings- utbildnings- och näringslivsområdet och som är möjliga att ändra genom avtal eller regeländringar hos myndigheter och departement.

Gränshinderrådets mål är att få 8-12 gränshinder avklarade per år.

5.1 Gränshinderrådets avklarade hinder 1 september 2017 – 30 juni 2018

Under perioden 1 september 2017 – 30 juni 2018 har 10 av de prioriterade gränshindren avklarats. Nio har lösts och ett har berörda departement beslutat att avskriva.

De lösta hindren är

1. Krav på utbyte av utländska körkort i Danmark
2. Anmälan till fel A-kassa kan medföra förlorad rätt till
ning
3. Krav på att omfattas av olika länders arbetslöshetsförsäkring utan
avbrott för att inte riskera längre arbetslöshetsersättning
4. Åldersgräns för inträde i svensk A-kassa
5. Arbetspraktik under studietid i ett annat nordiskt land.
6. Ersättning för patientresa mellan Norge, Finland och Sverige

7. Ledarhund vid resa (Löst i FI och NO)
8. Mobil livsmedelslokal som första ankomstplats i Finland
9. Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar när man flyttar till Finland och Sverige. (Löst i FI)

Avskrivna gränshinder, men inte lösta

1. Flytt med handikappfordon i Norge

Mer information om Gränshinderrådets prioriterade gränshinder och sektorernas gränshinderarbete finns i appendix 1 och 2.

6. Att förebygga nya gränshinder

Gränshinderrådet har under 2018 fortsatt arbetet med att förbättra de förebyggande insatserna på nationell, nordisk och EU-nivå som togs fram under 2015.

Implementering EU-rättsakter

Under 2016 inledde det finska ordförandeskapet ett pilotprojekt om nordisk samordning av implementeringen av två EU-rättsakter. Under hösten arrangerades ett tjänstemannamöte för diskussioner om relevanta delar av en EU-förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Detta möte har skapat förutsättningar för fortsatta informella kontakter gällande ländernas genomförande av denna rättsakt.

Nordiskt lagstiftningssamarbete

Professor emeritus Inge Lorange Backer har utarbetat en analys av det nordiska lagstiftningssamarbetet, som bland annat innehåller en bedömning av hur ett sådant samarbete kan bidra till att lösa gränshinder. Analysen presenterades på Samarbetsministrarnas möte den 8 februari 2018. Gränshinderrådet har efterföljande kommit med synpunkter och kommentarer till den slutliga rapporten som diskuteras igen på MR-SAMs möte i september 2018.

Socialförsäkringsseminarium

Nordiska ministerrådet arrangerar tillsammans med sin informationstjänst Hallå Norden, finska Folkpensionsanstalten och finska Pensionsskyddscentralen ett socialförsäkringsseminarium i Helsingfors 2-3 oktober 2018. Seminariet fokuserar på tillämplig lagstiftning, familjeförmåner och pension. Målgruppen är erfarna handläggare inom socialförsäkringsärenden. Vid seminariet tas konkreta förslag till initiativ fram, som kan medverka till kortare handläggningstider i EU-ärenden och förbättra kommunikationen mellan myndigheterna i Norden.

7. Att öka och effektivisera informationstjänsterna

Hallå Norden och de gränsregionala informationstjänsterna är helt- eller delvis finansierade av NMRS. Informationstjänsterna har bland annat tre uppdrag för Gränshinderrådet.

1. Informera privatpersoner om regler och myndighetskontakter i de nordiska länderna som rör sig över de nordiska gränserna.
2. Identifiera och rapportera gränshinder till Gränshinderrådets sekretariat och den nordiska Gränshinderdatabasen.
3. Utveckla lösningsorienterade workshops.

Gränshinderrådet har bildat den Nordiska Lösningfokuserade Orienterande Tjänstgörande Samordnare-gruppen (LOTS-gruppen). Gruppen fungerar som en samarbetsplattform där sekretariatet och informationstjänsterna möts, numera tre gånger om året.

Syftet med LOTS-gruppen och handlingsplanen är att förbättra, effektivisera och understödja Gränshinderrådets arbete samt att förbättra informationsinsatserna för privatpersoner och företag som vill röra sig över gränserna i Norden.

LOTS-gruppen har utvecklat och implementerat en gemensam handlingsplan för den nordiska informationstjänsten Hallå Norden och de gränsregionala informationstjänsterna, Grensetjänsten, Öresunddirekt och Nordkalottens gränstjänst. Under 2017 bildades en arbetsgrupp bestående av Gränshinderrådets sekretariat, en medlem från respektive informationstjänst samt en representant från de nordiska gränskommittéerna bildats. Gruppen utvecklar LOTS-gruppmötenas innehåll utifrån den gemensamma handlingsplanen och medlemmarnas behov.

På frivillig basis ingår dessutom flertalet av de nordiska gränskommittéerna som aktivt arbetar med gränshinderfrågor i LOTS-gruppen. Flertalet av de gränskommittéerna som finansieras av ÄK-Regional ingår i LOTS-gruppen.

En evaluering av LOTS-gruppen genomfördes under vintern 2017-2018.

Mer information om informationstjänsterna finns att läsa här:

<http://www.norden.org/sv/hallaa-norden/resurser-1/hallaa-nordens-och-de-graensregionala-informationstjaensternas-redogoerelse-1-september-2017-30-juni-2018/>

8. Övriga insatser under 2017-2018

8.1 Dialogmöten med arbetsmarknadens parter i Norden

I samband med Nordiska rådets session den 28 oktober 2015 i Reykjavik gav de nordiska statsministrarna i uppdrag till Nordiska ministerrådets generalsekreterare att genomföra ett dialogmöte där arbetsmarknadens parter och representanter för näringslivsorganisationer träffar Gränshinderrådet och relevanta nordiska ministrar för att diskutera och lösa gränshinder som hämmar tillväxten och sysselsättningen i de nordiska länderna. Under 2017 har samarbetsministrarna och Gränshinderrådets medlemmar genomfört nationella lösningsorienterade möten med arbetsmarknadens parter.

En rapport från dessa möten, dialogmötesrapporten, sammanställdes vintern 2017, och har tillsammans med ett brev skickats till de nationella medlemmarna i Gränshinderrådet från den tidigare mandatperioden för vidarebefordran till arbetsmarknadens parter som deltog i de nationella dialogmötena. I brevet ges en status över de två gränshinder som diskuterats vid dialogmötena, branschreglerade yrkeskvalifikationer och en nordisk länkportal för näringslivet, den vidare processen med att involvera arbetsmarknadens parter i Gränshinderrådets arbete, samt att näringslivsgränshinder har blivit ett prioriterat område i det nya mandatet. Arbetsmarknadens parter uppmanas i brevet att genom sina digitala plattformar och kontaktnät synliggöra länkportalen.

Dialogmötesrapporten finns att läsa här:

<http://www.norden.org/sv/hallaa-norden/resurser-1/hallaa-nordens-och-de-graensregionala-informationstjaensternas-redogoerelse-1-september-2017-30-juni-2018/>

8.2 Fortlöpande rapporter gällande id- och gränskontroller

Vid de nordiska samarbetsministrarnas möte den 19 april 2016 fick Nordiska ministerrådets generalsekreterare uppdraget att fortlöpande analysera konsekvenserna av de tillfälliga id- och gränskontrollerna i Norden. Fyra rapporter med analyser av de tillfälliga gränskontrollerna i Norden har sedan detta beslut tagits fram av Öresunds-institutet. Den senaste rapporten presenterades vid samarbetsministrarnas möte i Lund den 20 juni 2018.

I den fjärde rapporten konkluderas det bland annat, att antalet asylsökande till Norden har minskat markant, att det inte har skett väsentliga förändringar angående effekterna av id- och gränskontrollerna sedan den förra rapporten, och att pendlings-tiden i Öresundsregionen sedan årsskiftet 2018 i principet har återgått till det normala. Utöver detta konkluderar rapporten även att framtida analyser gällande ID-

och gränskontrollers effekter på arbetsmarknaden kommer att försvåras då överföring av statistik mellan de nordiska statistikbyråerna inte längre är möjlig. Orsaken till detta är att Statistiska centralbyrån i Sverige inte kan garantera att andra svenska offentliga myndigheter inte använder konfidentiell data från de andra nordiska statistikbyråerna till annat än statistik och forskning.

På samarbetsministrarnas möte den 20 juni 2018 beslutades det, att samarbetsministrarna i fortsättningen informeras om effekterna av de tillfälliga id- och gränskontrollerna när särskilda behov uppstår, samt generalsekreteraren får i uppdrag att följa upp frågan om avsaknad av datautväxling mellan de nordiska statistikbyråerna.

8.3 Internationella aktiviteter

DG-Regio

Europeiska kommissionen/DG-Regio har i samarbete med NMRS och NR avhållit ett informationsmöte i Köpenhamn den 16 januari 2018. Vid mötet informerade DG-Regio om Kommissionens meddelande/rapport "Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden". I meddelandet/rapporten beskrivs de åtgärder som Kommissionen avser vidta under de kommande åren när det gäller gränshinderarbetet i EU. Gränshinderrådets sätt att arbeta med att inkludera såväl regionala- som nationella/nordiska aktörer i syfte öka mobiliteten beskrivs som en förebild för hur gränshinderarbetet ska bedrivas.

Besök från Visegrad

Gränshinderrådets sekretariat gästades av en delegation från Visegrad den 22-23 maj. Delegationen bestod av akademiker och tjänstemän och leddes av The Central European Service for Cross-border Initiatives (CESCI) som driver ett projekt med syfte på att upprätta en gränshinderprocess i Visegrad (V4-länder) som liknar Gränshinderrådets/Gränshindersekreterariatets arbete. Studieresan från Visegrad är ett av resultaten av att vårt arbetssätt uppmärksammats av bland annat DG Regio.

Baltikum och Benelux har även visat intresse för det nordiska gränshinderarbetet.

8.4 Gränshinderdatabasen

För att säkerställa att medlemmarna i Gränshinderrådet har det bästa faktaunderlaget till sitt förfogande när de prioriterar nya gränshinder och arbetar med de fall som redan prioriterats är det viktigt att gränshinderdatabasen är uppdaterad. Detta uppdateringsarbete medför att goda förutsättningar för samarbetet med ländernas departement och sekretariatet skapas, vilket betyder att korrekt information i Gränshinderdatabasen uppnås genom att texterna förankras och godkänns nationellt i berörda departement.

Under perioden 15 maj-15 september kvalitetssäkras därför innehållet i gränshinder-databasen i samarbete med ländernas nationella departement. En utvärdering av arbetsprocessen görs under hösten när alla svar inkommit i syfte att eventuellt förbättra processen.

8.5 Länkportal

I dialog med arbetsmarknadens parter har det från parternas sida efterlysts en informationsportal för näringslivet. Nordiska ministerrådet har i samarbete med den externa konsultbyrån Resonans Kommunikation tagit fram en länkportal för näringslivet. Länkportalen lanserades i april 2018 i samarbete mellan sekretariatet och kommunikationsavdelningen. För att ytterligare etablera och skapa ökad synlighet för länkportalen i Norden kommer sekretariatet under 2018 att prioritera marknadsföringsinsatserna genom bland annat sökmaskinoptimering (SEO).

<http://nordenbusiness.org/dk>

8.6 Årsrapporten

Gränshinderrådet kommer inte att utarbeta en årsrapport 2018. Istället kommer en verksamhetsrapport för tiden 1 januari 2018- 30 juni 2019 (en period på 18 månader) att utarbetas. Detta för att verksamhetsrapporten även kan fungera som en redogörelse till samarbetsministrarna. Från och med nästkommande år (verksamhetsrapporten för tiden 1 juli 2019-30 juni 2020) kommer verksamhetsrapporterna att omfatta 12 månader.

8.7 E-legitimation och digitala gränshinder i Norden

Sekretariatet har i samarbete med analys- och statistikenheten, MR-DIGITAL, Hallå Norden samt de nordiska informationstjänsterna under våren tagit fram en rapport om tillgången till digitala tjänster i de nordiska länderna, med specifikt fokus på tjänster som kräver nationell E-legitimation. Rapporten undersöker vilka problem som uppstår för medborgare inom bland annat socialförsäkrings- och skatteområdet, samt hur många personer som potentiellt drabbas. Konklusionen är, att tillgången till digitala tjänster skiljer sig åt mellan de nordiska länderna, samt att tiotusentals personer potentiellt berörs av digitala gränshinder i Norden. Rapporten publicerades i analys- och statistikenhetens nya notatserie, som är ett supplement till enhetens analysserie, och syftet med rapporten är bland annat att fungera som ett underlag för framtida rapporter och arbete på digitaliseringsområdet i Norden.

Appendix 1 – Status Gränshinderrådets prioriterade hinder

Status över Gränshinderrådets prioriterade gränshinder

Gränshinderrådets medlemmar har var och en valt att prioritera ett antal gränshinder. I vissa fall har medlemmarna valt att prioritera ett gränshinder tillsammans.

Under perioden 1 september 2017 – 30 juni 2018 har hittills 10 hinder avklarats. 9 har lösts och 1 har berört departement beslutat att avskriva, vilket betyder att man inte arbetar vidare med detta hinder.

Nedan följer en kort status över de prioriterade hindren.

Arbetet med hindren har graderats enligt en färgskala med fyra nivåer.

Blå betyder att ett slutligt svar har kommit från berörda departement och hindret avklarats. Det betyder att det blivit löst eller att länderna beslutat att avskriva hindret och inte arbeta vidare för att hitta en lösning.

Grön innebär att arbetet följer den process som respektive medlem satt upp för att få ett slutligt svar på huruvida hindret kommer att lösas eller inte.

Gul betyder det pågår någon form av arbete med hindret.

Röd innebär att hindret för närvarande inte är prioriterat vid berörda departement, ministerier eller myndigheter.

Avklarade och lösta av berörda departement 1 september 2017 - 30 juni 2018

Anmälan till fel A-kassa kan medföra förlorad rätt till ersättning **BLÅ**

Personer som blir arbetslösa kan förlora rätten till inkomstbortfallsförsäkring om de ansöker om medlemskap i fel a-kassa. Hindret kan drabba både gränsarbetare men också personer som bott och arbetat i Sverige.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige, sedan 2014.

Krav på att omfattas av olika länders arbetslöshetsersättning utan avbrott för att inte riskera lägre arbetslöshetsersättning **BLÅ**

För att få rätt till den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen krävs enligt svensk praxis bland annat tolv månaders sammanhängande medlemskap i en svensk arbetslöshetskassa eller motsvarande försäkrad tid från annat nordiskt land. Den

som får glapp i medlemsperioden riskerar att inte få rätt till den inkomstrelaterade ersättningen utan enbart den lägre grundersättningen. Glapp i medlemsvillkoret kan bl.a. uppstå när en person börjar arbeta i ett annat land än Sverige eller när en person återvänder till Sverige och söker ersättning efter att ha varit gränsarbetare. Hindret kan även uppstå för personer som enbart bor och arbetar i Sverige.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige, sedan 2015.

Åldersgräns för inträde i en svensk arbetslöshetskassa **BLÅ**

I Sverige kan en person inte få inträde i en svensk arbetslöshetskassa efter att han eller hon har fyllt 64 år. Detta kan skapa problem för den som har arbetat i ett annat land och blir arbetslös. Den som har fyllt 64 år kan därför inte få arbetslöshetsersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen i Sverige.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius-Hallgren, Sverige, sedan 2017.

Ersättning för patientresa mellan Norge och Finland/ Sverige **BLÅ NO/FI**

En gränspendlare med bosättning i Finland/Sverige med arbete i Norge och som därmed är socialförsäkrad och skattepliktig i Norge, får inte ersättning för sina patientresor/behandlingsresor från hemmet i Finland/Sverige till sjukhuset i Norge som sina arbetskollaboratorer med bosättning och arbete i Norge.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge och Kimmo Sasi, Finland sedan 2014.

Ledarhund vid resa **BLÅ FI/NO**

Idag behandlas personer som reser med ledarhund inom EU på samma sätt som turister som reser med sällskapsdjur. Detta innebär höga kostnader och långa behandlingstider för vaccinationer och intyg för hunden.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge och Kimmo Sasi, Finland, sedan 2017.

Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar **BLÅ FI**

Flera nordiska länder erkänner inte föräldraskap som har fastställts med stöd av samtycke i andra nordiska länder när föräldrarna är av samma kön och barnet har tillkommit genom assisterad befruktning.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Fridleifsdottir, Island, sedan 2017.

Mobil livsmedelslokal som första ankomstplats i Finland **BLÅ**

En mobil livsmedelslokal kan på grund av ett beslut från det finska Livsmedelssäkerhetsverket Evira inte fungera som första ankomstplats för animaliska livsmedel som importeras till Finland. Detta begränsar möjligheten för svenska företag som vill sälja färska animaliska produkter från Sverige i Finland från till exempel en kylbil.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2017.

Krav på utbyte av utländska körkort i Danmark **BLÅ**

EU/EES-körkort som har en giltighetstid på längre än 15 år måste inte längre bytas ut efter två år i Danmark.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark, sedan 2017.

Arbetspraktik under studietid i ett annat nordiskt land **BLÅ**

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2018.

Avklarade, men inte lösta. Avskrivna av berörda departement 1 september 2017 - 30 juni 2018

Flytt med handikappfordon **BLÅ NO**

Personer med handikappfordon (t.ex. bil) kan inte ta med sig sitt handikappfordon över gränsen vid flytt, utan måste ansöka om ett nytt fordon i det nya bosättningslandet. På grund av lång handläggningstid kan detta innebära att flytt blir omöjligt för personer som har ett starkt och dagligt behov av ett transportmedel av detta slag.

prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge, sedan 2017.

Hinder som Gränshinderrådet drivit aktivt 1 september 2017 – 30 juni 2018

Ersättning för patientresa mellan Norge och Finland/Sverige **GRÖN SE**

En gränspendlare med bosättning i Finland/Sverige med arbete i Norge och som därmed är socialförsäkrad och skattepliktig i Norge, får inte ersättning för sina patientresor/behandlingsresor från hemmet i Finland/Sverige till sjukhuset i Norge som sina arbetskollaborer med bosättning och arbete i Norge

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren sedan 2017

Erkännande av färöiska körkort GRÖN

Ett färöiskt körkort kan inte inbytas till svenskt eller finskt körkort då man flyttar till ett av dessa länder.

Ett prioriterat gränshinder av John Johannessen, Färöarna, sedan 2014.

Erkännande av grönländska körkort GRÖN

Rejser man til Danmark med sit Grønlandske kørekort, kan man bruge det i 90 dage, derefter skal man tage en kontrollerende køreprøve. Den kontrollerende køreprøve kan anses som værende irrelevant, hvis man allerede har måttet køre i 90 dage. Der gælder forskellige regler for kørekort fra hhv. Færøerne og Grønland i de forskellige nordiske lande, hvor de regler som gælder for Færøerne ofte er mere lempelige end de regler som gælder for Grønland. Man kan bruge færøsk kørekort i Danmark, uden at ombytte kortet eller aflægge kontrollerende køreprøve.

Ett prioriterat gränshinder av Jørgen S. Søndergaard, Grönland sedan 2014.

Norsk intern skattepraxis gör det svårt att lösa uppdrag i byggbranschen GRÖN

Företag inom exempelvis byggbranschen upplever stora administrativa problem i samband med tillfälliga uppdrag i Norge, även om uppgiften endast varar några månader och är av engångskaraktär. Företagen upplever att de norska skattemyndigheterna administrerar utifrån interna norska regler och inte utifrån det nordiska skatteavtalet. För danska företag är konsekvensen att två av tre ger upp att ge sig in på den norska marknaden – antingen omedelbart eller inom det första året.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge och Bertel Haarder, Danmark, sedan 2015.

Rätt till tjänstledighet för politiskt uppdrag i annat nordiskt land GRÖN

Den som bor i ett land och arbetar i ett annat har inte rätt till tjänstledighet för politiskt arbete i bosättningslandet. Detta kan vara ett hinder för att ta politiska uppdrag.

Ett prioriterat hinder av Eva Tarselius-Hallgren, Sverige och Bertel Haarder, Danmark, sedan 2014.

Samordningsnummer till utländska fritidshusägare i Sverige GRÖN

Utländska fritidshusägare i Sverige upplever problem med att teckna el-, tele- och internetavtal på grund av att de varken har personnummer eller samordningsnummer.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius-Hallgren, Sverige, sedan 2014.

Färöiska färdskrivarkort GRÖN

Färöiska yrkeschaufförer upplever problem med att få utställt digitala färdskrivarkort på Färöarna. Chauffören kan därför inte registrera sin körtid i enlighet med de regler som gäller i Danmark och de övriga nordiska länderna.

Ett prioriterat gränshinder av John Johannessen, Färöarna, sedan 2014.

Finska fyramånadersregeln GRÖN

Finland införde inför utvidgningen av Europeiska unionen 2004 regler om bosättningsbaserade förmåner som innebär att personer som inte är bosatta i Finland och vars arbetsförhållande inte är minst fyra månader långt, inte är försäkrade för vissa socialförsäkringsförmåner som de annars hade varit försäkrade för genom sin bosättning i Finland.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2014.

Olika krav på märkning av läkemedel och olika krav på språk för bipacksedel GRÖN

Inden for Norden varierer kravene til mærkning af medicinalvarer fra land til land. Selv i tilfælde hvor der er harmoniserede regler for medicin, skal forskellige lovkrav om mærkning overholdes. Ofte skal virksomhederne ikke kun oversætte, men helt re-designe deres indpakning. Konsekvensen er højere slutpriser og mindre vareudbud.

Ett prioriterat gränshinder av John Johannessen, Färöarna, Siv Friðleifsdóttir, Island, Jørgen S. Søndergaard, Grönland och Bertel Haarder, Danmark sedan 2016

Digitala verktyg för att kommunicera med det offentliga fungerar inte över de nordiska gränserna GRÖN

I de nordiske lande er der udviklet en række digitale værktøjer, der skal gøre mødet mellem det offentlige og virksomheder mere smidigt. De kan lette administrative byrder og spare virksomhederne for værdifuld tid. Desværre er værktøjerne ikke bygget til at "snakke sammen" på tværs af de nordiske grænser. Ofte skal man desuden møde op personligt, være etableret juridisk eller lignende for at få adgang til et givent instrument. Konsekvensen er, at en stor del af værktøjerne alene kommer nationalt etablerede virksomheder til gode.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Friðleifsdóttir, Island, John Johannessen, Färöarna, Kimmo Sasi, Finland och Eva Tarselius-Hallgren, Sverige, sedan 2016..

Flytt för institutionaliserade personer GRÖN

Enligt den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster ska de ansvariga myndigheterna samarbeta för att göra det möjligt för äldre eller institutionaliserade personer att flytta till det land där de har starkast personlig anknytning. Detta fungerar inte i praktiken på grund av oklarheter kring betalning och ansvar.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark, sedan 2014.

Man kan inte få närståendepenning om inte både vårdare och den sjuke är försäkrad i Sverige GRÖN

Närståendepenning är pengar som en person får för att vårda en närstående som är så sjuk att sjukdomen är ett påtagligt hot mot hans eller hennes liv.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige och Gunnar Westerholm, Åland, sedan 2016.

Färdtjänst för funktionshindrade GRÖN

De nationella reglerna om rätt till färdtjänst gör det dyrt och besvärligt för personer med funktionshinder att resa inom Norden. Problemet beror delvis på att beslut om rätt till färdtjänst görs av olika organ och på olika nivåer i de nordiska länderna.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge sedan 2017.

Ledarhund vid resa GRÖN IS

Idag behandlas personer som reser med ledarhund inom EU på samma sätt som turister som reser med sällskapsdjur. Detta innebär höga kostnader och långa behandlingstider för vaccinationer och intyg för hunden.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Fridleifsdottir, Island, sedan 2018.

Personlig assistent vid flytt GRÖN

Allvarligt funktionshindrade personer med personlig assistent har svårigheter att få med sin assistent vid flytt. Olika länder vill bedöma rätten till assistent nationellt och anställningsförhållandena för personliga assistenter skiljer sig mellan länderna.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge, sedan 2017.

Erkännande av yrkeskvalifikationer GRÖN

För utövandet av många yrken i Norden ställs det krav, antingen genom att de regleras i författningar på statlig nivå eller att kraven ställs i branschregler. För statligt reglerade yrken finns ett ramverk för erkännande i yrkeskvalifikationsdirektivet, som reviderats och för närvarande genomförs i de nordiska länderna. Eftersom kraven för utövande av yrken ofta skiljer sig mellan de nordiska länderna uppstår det hinder för arbetstagarnas fria rörlighet.

Ett prioriterat gränshinder av Dagfinn Høybråten, Nordiska Ministerrådet, Kimmo Sasi, Finland och John Johannessen, Färöarna, Vibeke Hammer-Madsen, Norge och Bertel Haarder, Danmark, sedan 2014.

Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar GRÖN SE

Flera nordiska länder erkänner inte föräldraskap som har fastställts med stöd av samtycke i andra nordiska länder när föräldrarna är av samma kön och barnet har tillkommit genom assisterad befruktning.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Fridleifsdottir, Island, sedan 2017.

Olika byggbestämmelser GRÖN

De nordiska ländernas krav på byggmaterial skiljer sig åt, vilket försvårar handel över gränser och byggföretags verksamhet i flera nordiska länder.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark, Kimmo Sasi, Finland, och Gunnar Westerholm, Åland, sedan 2014.

Värdetransport över gränsen GRÖN

De krav som enligt svenska regler ställs på finska värdetransportföretag och dess anställda för att de ska kunna transportera Euro från handlare på den svenska sidan av gränsen i Torneå Haparanda innebär att företagen måste göra extra investeringar i utrustning och finansiera extra utbildningar för sina anställda. Dessa krav hindrar i praktiken finska värdetransportföretag från att hämta Euro från handlare på den svenska sidan av gränsen och leverera dessa direkt till Finska banken.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2017.

Rätt till arbetslöshetsersättning efter permittering och uppsägning efter arbete i Norge **GRÖN**

Personer som bor i Sverige och har varit permitterade från sitt jobb i Norge eller Finland har problem att få arbetslöshetsersättning.

Ett prioriterat hinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2017.

Tull och deposition i samband med överförel av varor **GRÖN**

Tullsvårigheter/problem uppmärksammas ofta i samband med tillfällig införel av varor till exempelvis Norge, då norska tullregler generellt beskrivs vara förenade med mer administrativa bördor och fler avgifter än vad man är van vid.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2017.

Midlertidig import af heste mellem Norge og Sverige **GRÖN**

Mange dyreejere oplever ofte store komplikationer, når de enten skal føre deres heste over den norsk-svenske grænse for at løbe væddeløb eller for at træne.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge och Eva Tarselius-Hallgren, Sverige, sedan 2017.

Import af norske lakseyngel til Sverige **GRÖN**

Virksomheder, der gerne vil starte landbaserede laksebrug, kan til dags dato ikke importere lakseyngel fra hverken Norge eller Færøerne, da dette er forbudt ifølge svensk lov. Forbuddet hæmmer udviklingsmulighederne for det svenske, maritime erhvervsliv, da importen af norske lakseyngel ville kunne forøge sektorens konkurrenceevne.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius-Hallgren, Sverige, sedan 2017.

Ansökning till norsk gymnasieutbildning **GRÖN**

I Norge er det i nogen tilfelle vanskelig for nordiske borgere at starte på en gymnasieutdannelse fordi man i noen fylker, ut ifra andre lover (opplæringsloven kap.6), tolker det dit hen at søkeren må være folkeregistrert i Norge og i skolens fylkeskommune ved skolestart, og helst allerede på tidspunktet for søknad om skoleplass (1. mars), for at søknaden skal kunne godkjennes.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge sedan 2017

Dokumentationskrav för folkbokföring i Norge GRÖN

När en nordisk medborgare, inklusive norska medborgare, flyttar till Norge från ett annat nordiskt land, och har för avsikt uppehålla sig i Norge i mera än sex månader, har personen i fråga plikt att folkbokföra sig hos norska Skatteetaten. Dokumentationskraven skiljer sig dock åt från de andra nordiska länderna.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer-Madsen, Norge, sedan 2017.

Praktik- og lærlingepladser i Danmark og Sverige GRÖN

Ett prioriterat hinder av Bertel Haarder, Danmark, sedan 2018.

Norske hjælpeplejere i Danmark GRÖN

Ett prioriterat hinder av Bertel Haarder, Danmark, sedan 2018.

Geoblockering GRÖN

Ett prioriterat hinder av Bertel Haarder, Danmark, sedan 2018.

Tidskrävande formalia i förbindelse med gränsöverskridande förflyttning av provtagningar av marina däggdjur. GRÖN

Ett prioriterat hinder av John Johannessen, Färöarna och Jørgen S. Søndergaard, Grönland, sedan 2018.

Snabbare information till utlandsboende GRÖN

Ett prioriterat hinder av Gunnar Westerholm, Åland, sedan 2018.

PTP-tjänstgöring GRÖN

Ett prioriterat hinder av Gunnar Westerholm, Åland, sedan 2018.

Appendix 2 – Sektorernas redogörelse

Nya initiativ och pågående arbete i sektorerna

1. Social och hälsa, MR-S

Förändrade prioriteringar för gränshinder under MR-S

MR-S/ÄK-S:s arbete med att lösa gränshinder i Norden har till stor del kretsat kring de gränshinder som identifierades i rapporten Gränshinder i Norden på social- och arbetsmarknadsområdet (2012). Flera av de ursprungliga hindren har lösts och av de återstående gränshindren kräver flera hinder nationella lösningar eller lösningar inom europeiskt samarbete. Statusrapporter som lämnats det senaste åren har därför förblivit nära nog oförändrade från föregående status.

ÄK-S beslutade därför i oktober 2016 att prioritera uppföljningen av ett mindre antal politiskt aktuella gränshinder framöver och att inte längre samlat följa upp de återstående gränshinder som identifierades i rapporten "Gränshinder i Norden på social- och arbetsmarknadsområdet". Framöver ska främst gränshinder med möjliga samnordiska lösningar prioriteras av MR-S/ÄK-S.

För närvarande prioriterar MR-S inga gränshinder särskilt. Gränshindersfrågor diskuteras dock fortsatt vid behov i de grupper under MR-S som behandlar socialförsäkringsfrågor respektive biståndsfrågor. Grupperna har även möjlighet att lyfta potentiellt nya gränshinder till ÄK/MR-S för diskussion och beslut om sådana gränshinder bör prioriteras särskilt i det nordiska social- och hälsopolitiska samarbetet.

2. Utbildningssektorn, MR-U

Prioriterade gränshinder

Erkännande av yrkeskvalifikationer

Nr. 14-122 i gränshinderdatabasen.

Många yrken är reglerade antingen från statligt håll, exempelvis i lag eller genom branschspecifika föreskrifter. Eftersom kraven skiljer sig mellan de nordiska länderna uppstår det hinder för arbetstagarnas fria rörlighet.

Prioriterat av gränshinderrådet.

Status

Vedrørende godkendelsesordninger for lovregulerede erhverv i Norden finder Nordisk Ministerråd, at disse ordninger fungerer godt og som udgangspunkt ikke udgør en barriere for arbejdskraftens frie bevægelighed. For til stadighed at sikre sig, at disse ordninger er velfungerende, har Nordisk Ministerråd på initiativ af det norske formandskab iværksat en kortlægning af godkendelsesordninger for ansøgere med

udenlandske uddannelser og erhvervs kvalifikationer i Norden for at bidrage til at fjerne grænsehindre mellem de nordiske lande og Færøerne, Grønland og Åland. Denne kortlægning omfatter også personer med en uddannelse og/eller erhvervs kvalifikationer fra et land, som er uden for Norden og EU.

Kortlægningen er offentliggjort i rapporterne '[Uddanning, Arbeid og Integrering i Norden – Delrapport 1](#)' og '[Uddanning, Arbeid og Integrering i Norden – Delrapport 2](#)'.

Som opfølgning på rapporterne vil der blive fulgt op på mulighederne for et styrket nordisk samarbejde på andre uddannelsesområder end højere uddannelse, fx i forhold til anerkendelse af erhvervs kvalifikationer. Der er ligeledes sendt et forslag i høring blandt NORRIC-kontorerne om at undersøge potentialet for øget brug af automatisering og kunstig intelligens i forbindelse med godkendelse af udenlandske uddannelser og kvalifikationer.

Nordisk Ministerråd vil herudover som et pilotprojekt initiere en proces med at udvælge en til to specifikke brancher, som i forhold til egenregulering vil være interessante at se nærmere på. Denne udvælgelse vil ske med henblik på at indgå i en dialog med disse brancher om omfanget og relevansen af denne egenregulering i forhold til mobiliteten på det nordiske arbejdsmarked. Der er blevet afholdt en række dialogmøder om grænsehindre i Norden, som blandt andet vil kunne give inspiration til iværksættelsen af pilotprojektet.

I øvrigt henvises til Nordisk Ministerråds svar på Rek. 19/2016 Harmonisering av branschregler samt validering för underlättad mobilitet.

3. Arbetslivssektorn MR-A prioriterade gränshinder

Olösta gränshinder

Krav på att omfattas av olika länders arbetslöshetsförsäkring utan avbrott för att inte riskera lägre arbetslöshetsersättning

Nr. 14-004 i gränshinderdatabasen.

Den som är bosatt i ett land och tar arbete i ett annat och som inte blir medlem i en arbetslöshetskassa från första arbetsdagen kan vid arbetslöshet få lägre arbetslöshetsersättning på grund av bruten försäkringsperiod.

Prioriterat av gränshinderrådet.

Status: I Sverige pågår en översyn av arbetslöshetsförsäkringen som omfattar denna och vissa andra frågor som tidigare utretts av den parlamentariska socialförsäkringsutredningen. I den departementsskrivelse som remitterades i december (Ds 2016:47)

föreslås att kravet på medlemskap i en arbetslöshetskassa under tolv sammanhängande månader förtydligas samt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela föreskrifter om avbrott i medlemskapet som arbetslöshetskassan ska bortse från vid prövning av medlemsvillkoret. Lagändringen föreslås träda i kraft den 2 april 2018.

Ytterligare krav på utfört arbete för att kunna sammanlägga arbets- och försäkringsperioder från ett annat land vid ansökan om arbetslöshetsersättning

Nr 14-090 i Gränshinderdatabasen.

För att man ska kunna lägga samman arbets- och socialförsäkringsperioder från ett annat nordiskt land har flera av länderna tilläggskrav på att man måste ha arbetat en viss period i landet.

Status: Grensehinderet er ikke løst, det vil være fortsatt oppfølging bilateralt og nasjonalt. Sosialforsikringsgruppen vil fortsatt følge opp problemstillingen, men hinderet kan ikke løses innenfor gruppen.

Långa handläggningstider i EU-ärenden

Nr 14-042 i Gränshinderdatabasen.

I de nordiska länderna varierar handläggningstiden för att besluta om social- och arbetslöshetsförsäkringsförmåner. I EU-ärenden kan handläggningstiden bli längre eftersom behörig institution kan behöva hämta in uppgifter från motsvarande institution i ett annat land. Detta kan ge försörjningssvårigheter för den enskilde. En kraftig uppgång av antalet registrerade arbetslösa kan även bidra till att handläggningstiden blir längre.

Status: Länderna uppmanas arbeta vidare med att korta handläggningstiderna.

Bidrag till resor till anställningsintervjuer över gränserna är inte möjliga.

Nr 14-018 i Gränshinderdatabasen.

Arbets sökande kan få bidrag till resor för anställningsintervju inom landet, men inte till resor för anställningsintervju i andra länder.

Status: Grensehinderet anses å være løst i Sverige, Norge, Danmark og Finland. EK-A har besluttet i skriftlig prosedyre at grensehindringen anses som løst i de berørte landene.

Lösta och avklarade hinder

Rätt till arbetslöshetsersättning efter period med exempelvis arbetsavklaringspenger från Norge

Nr. 14-034 i gränshinderdatabasen.

När en person som har arbetat i ett annat land ansöker om arbetslöshetsersättning i bosättningslandet behöver den behöriga institutionen som ska pröva rätten till arbetslöshetsersättning ett intyg som styrker utförda försäkrings- och anställningsperioder i det tidigare arbetslandet. Länderna har olika regler för vilka perioder som ska intygas och beaktas. Arbetsavklaringspenger betraktas, enligt norsk lagstiftning, inte som en försäkringsperiod och har därför försämrat möjligheten att få rätt till inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning.

Prioriterat av Gränshinderrådet.

Status: Grensehinderet anses som delvis løst og de elementer som ikke er løst anses som avklart. EK-A har på det grunnlag besluttet at grensehinderet tas bort fra grensehinderlisten.

Det har vært en dialog mellom berørte myndigheter/organisasjoner i Sverige og Norge og det har lyktes å komme frem til en praktisk løsning som oppgis å fungere tilfredsstillende.

Sverige har konkludert med at:

den del som avser rätt till arbetslöshetsersättning är löst genom att perioden styrks i bilaga.

Dock kan inkomstrelaterad ersättning inte lämnas eftersom tiden med AAP inte kan anses vara försäkrad tid, då tiden inte heller ger rätt till arbetslöshetsersättning i Norge. Arbetsmarknadsdepartementet i Sverige bedömer att detta skulle vara mycket svårt att lösa genom en ändring i svensk lagstiftning. Gränshinderrådet har bedömt att hindret som avser intygandet av perioden är löst samt att hinder avseende inkomstrelaterad ersättning är avklarad, inte löst.

4. MR-Vækst (næring) och MR-Vækst (energi) prioriterade gränshinder

Olösta gränshinder

Gränshinder som prioriteras av sektorn

Olika byggmaterialstandarder

Nr 14-076 i Gränshinderdatabasen.

De nordiska ländernas krav på byggmaterial skiljer sig åt, vilket försvårar handel över gränser och byggföretags verksamhet i flera nordiska länder. Fokusområdena för gränshinder 14-076 är fukt, rumshöjd, räckan, dörrar, fönster, tillgänglighet, buller och brand.

Prioriterat av gränshinderrådet

Status: Sektoren har afholdt et byggministermøde den 29/5 2018 i Stockholm inden for rammen af MR-Vækst (erhverv), og ministrene fra Island, Finland, Norge, og Sverige samt Åland vedtog en erklæring for at fremme en harmonisering af byggereglerne i Norden. Af erklæringen fremgår det, at tilgængelighedsområdet skal være et pilotprojekt inden for samarbejdet om harmonisering af byggeregler. På mødet bad ministrene generalsekretæren om at følge op på beslutningerne på mødet. Der afholdes også en dialogkonference i efteråret 2018 om byggestandarder, som sigter på at forbedre den nordiske koordinering inden for byggestandardiseringsområdet mm.

Gränshinder som prioriteras av energisektorn

Eltariffer för Åland

Nr. 14-162 i Gränshinderdatabasen

Eftersom att Vattenfall regionnät AB äger de 20 km luftledning som är ansluten till det statliga stamnätet i Sverige så betraktas Kraftnät Åland som en vanlig industrikund av Vattenfall, och ej som ett exportland. Åland har egen lagstiftningsbehörighet och en avreglerad elmarknad vilket borde klassificera Åland som exportland. Hade Kraftnät Åland varit anslutna direkt till svenska stamnätet hade så varit fallet. Kraftnät Åland betalade år 2013 över 1 miljon Euro till Vattenfall i extra nätavgifter. En kostnad som i sista hand träffar åländska företag och konsumenter.

Status

Vedrørende grænsehindringer:

Åland importerer en stor del af deres elektricitet fra Sverige via et kabel der ejes af kraftnät Åland AB. Eftersom Kraftnät Åland AB nu er blevet certificeret som TSO, mener Åland og Finland, at EU's elforordning også gælder for det ålandske kabel, og

at kablet derfor er afgiftsfritaget. Sverige mener, at dette er forkert, eftersom EU's elforordning forudsætter, at det grænseoverskridende kabel er tilsluttet et elnet som drives af TSO'er. Kablet er tilsluttet det svenske regionnet, som i dette tilfælde ejes af Vattenfall Regionnät AB. Vattenfall Regionnät AB er ikke certificeret som TSO i Sverige.

Status for grænsehindringen er fortsat uløst. Det er desuden besluttet, at denne hindring ikke længere prioriteres af Grænsehindringsrådet. Man anser at sagen er afdækket, men ikke løst, da drøftelserne her ikke har ført til en løsning til grænsehindringen.